

Nodokļu izmaiņas Igaunijā no 2025.gada 1.janvāra

Jānis Taukačs, SIA "Sorainen ZAB", partneris, zvērināts advokāts

Atšķirībā no Lietuvas, kur galvenokārt no 2025.gada tika palielināts vien uzņēmumu ienākuma nodoklis (UIN) no 5% uz 6% maziem uzņēmumiem un pārējiem no 15% uz 16%, Igaunijā pārmaiņu ir daudz vairāk. Kas tieši mainās Igaunijā no 2025.gada 1.janvāra?

Ienākuma nodoklis

- UIN un iedzīvotāju ienākuma nodokļa (IIN) likme paaugstināta no 20% uz 22%.
- Atcelta 14% UIN likme (+7% IIN, ja saņēmējs ir fiziska persona) regulāri izmaksātajai peļņai.
- Kredītiestāžu avansā maksājamais UIN palielināts no 14% uz 18%.
- Automātiskā konta režīmā (līdzīgs princips, kā mūsu saimnieciskās darbības ieņēmuma konta sistēma) 20% IIN likmei pievienota 2.pīlāra pensiju fonda likme (2% vai brīvprātīgie 4% vai 6%). Kā zināms, Igaunijā šī sistēma strādā Igaunijas nodokļu rezidentiem – pašnodarbinātajiem ar gada apgrozījumu līdz 25 tūkst. eiro. To nevar izmantot tās nozares, kur nepieciešama licence (finanses, juristi, u.c.).

PVN

- Pievienotās vērtības nodokļa (PVN) likme viesnīcu (t.sk. "Airbnb", "Booking") pakalpojumiem pacelta no 9% uz 13%.
- Samazinātā 5% likme medijiem tiek atcelta, un tās vietā piemēro 9% likmi. Tādējādi Igaunijā samazinātās PVN likmes piemēro ļoti ierobežotam klāstam:
 - 9% – grāmatām, medijiem, zālēm;
 - 13% – viesnīcām.
- Ieviesta nelietota nekustamā īpašuma definīcija. Līdz šim ar īpašuma pirmo lietošanas dienu tas kļuva lietots.

Direktīva 2006/112/EK par kopējo pievienotās vērtības nodokļa sistēmu paredz, ka valstis drīkst kā nelietotu nekustamo īpašumu definēt, ja īpašums ir lietots līdz pat 2 gadiem. Igaunijā šis termiņš tagad būs 1 gads.

Auto nodoklis

Ieviests auto nodoklis un tas maksājams divās daļās – gan pie auto reģistrācijas, gan arī kā ikgadējs maksājums visiem Igaunijā reģistrētiem auto. Tas galvenokārt nosakāms atkarībā no auto svara un CO₂ izmešu daudzuma.

Fizisku personu ieguldījumi

Grozījumi pieņemti ar mērķi padarīt vienādus apstākļus visiem investīciju veidiem – ieguldījumiem caur investīciju kontu, parastā režīmā vai caur uzņēmumu. Grozījumi paredz plašāku izmaksu un zaudējumu no investīcijām atskaitīšanu IIN aprēķināšanas vajadzībām, gan ieguldījumu kontā, gan parastajā režīmā. Daļu no grozījumiem piemēro ar atpakaļejošu datumu – no 2024.gada 1.janvāra. No 2025.gada 1.janvāra investīciju kontā sistēma iekļauj arī uzskaitītas obligācijas, pūļa investīcijas un ieguldījumus krypto aktīvos, t.sk. arī attiecināmās izmaksas.

Starp citu, Lietuva vien no 2025.gada 1.janvāra ieviesusi investīciju kontā režīmu.

2% drošības nodoklis – ar 2026.gadu

Parlaments 2024.gada 16.decembrī pieņēmis jau daudz apspriesto likumprojektu, kas paredz ieviest šādu nodokli gan fiziskām, gan juridiskām personām, lai Igaunija pastiprināti varētu veikt investīcijas valsts aizsardzībā. Nodokļa darbība plānota līdz 2028.gadam. Nodoklis sastāv no trīs sadaļām:

- no 2025.gada 1.jūlija PVN likme palielināsies no 22% uz 24%;

- no 2026.gada 1.janvāra IIN likme palielināsies vēl par 2% – no 22% uz 24%;
- no 2026.gada 1.janvāra UIN likme palielināsies vēl par 2%, bet no gada peļņas. Juridiskām personām tas nozīmē atgriešanos pie 2% "parastās" UIN sistēmas, kāda mums bija līdz 2018.gadam – 2% UIN maksājams no gada peļņas, neatkarīgi no tā, vai peļņa izmaksāta akcionāriem. Turklāt iepriekšējo gadu zaudējumi nav pārnesami uz nākamajiem gadiem.